

תורה אור • פרשת חיי שרה • מאמר 4

ויצא יצחק לשוח בשדה כו'

”ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/chayei-sarah/4](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/chayei-sarah/4)

1 ויצא יצחק לשוח בשדה כו'. לבאר זה דהנה יש משנה וברייתא. וברייתא פי' המשנה כי המשנה הוא הכלל וברייתא היא הפרט של המשנה ואין בכלל אלא מה שבפרט.

"ויצא יצחק לשוח בשדה" וכו'. לביאור עניין זה: יש משנה וברייתא. הברייתא היא פירוש המשנה, שכן המשנה היא הכלל והברייתא היא הפרט של המשנה, וי"אין בכלל אלא מה שבפרט."

ולכאורה הברייתא היא למטה מן המשנה שנשתלשלה יותר למטה אבל האמת הוא שהברייתא גבוה יותר דסוף מעשה במחשבה תחלה. דהנה התורה נשתלשלה למטה אפי' [אפילו] בדבר שקר כגון זה אומר אני מצאתיה כו'.

לכאורה, הברייתא נמוכה מן המשנה, משום שהשתלשלה למטה יותר; אך האמת היא שהברייתא גבוהה יותר, שכן "סוף מעשה במחשבה תחלה". התורה הרי השתלשלה למטה, ואפילו לתוך עניין של שקר, כגון "זה אומר אני מצאתיה" וכו'.

2 ולפי הנראה היא ירידה למטה מאד ומ"מ היא גבוהה כי סוף מעשה כו'. וכמשל השפופרת הנכנס ראשון יוצא אחרון

לכל הנראה זו ירידה גדולה מאוד כלפי מטה, ובכל זאת היא נעלית, שכן "סוף מעשה כו'". הדבר דומה למשל השפופרת: מה שנכנס ראשון יוצא אחרון.

וכמו האדם שהוא סוף כל הנבראים והוא כמעלה על כולם והכל נברא בעבורו ולכן נמצא העולם כולו באדם אחד להורות שהכל נברא בעבורו כי זה כל האדם.

וכך גם האדם: הוא האחרון מכל הנבראים, ובכל זאת הוא נעלה בדרגתו מכולם, והכול נברא למענו. לכן העולם כולו נמצא באדם אחד, כדי להראות שהכול נברא למענו, שכן "כי זה כל האדם".

3 וזהו מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה אחת כו'. דהנה בעה"ב [בעולם הבא] צדיקים יושבים כו' והוא רק בחי' אחוריים

זהו [פירוש] מאמר חז"ל ז"ל: "יפה שעה אחת" וכו'. שהרי בעולם הבא "צדיקים יושבים" וכו', וזהו רק בחינת אחוריים (achorayim) [הצד האחורי],

כמאמר וראית את אחורי כו' התענוג שמשגיג האדם בעבודתו הוא בחינת אחוריים ופני אינו באפשרי להשיג כי לא יראני האדם וחי.

כמו שנאמר: "וראית את אחורי" וכו'. התענוג שהאדם משיג בעבודתו את ה' הוא בחינת האחוריים, ואילו את בחינת "פני" אי אפשר להשיג, "כי לא יראני האדם וחי".

4 ועדיין גם הגלוי בגי'ע [בגן עדן] הוא רק בחי' זיו והארה לבד ולכן יפה שעה אחת כו' שהוא המעשה עצמה בלי תענוג וכלי שכל מכל חיי העוה"ב [העולם הבא] דסוף מעשה במחשבה תחלה.

בדומה לכך, גם הגלוי שבגן עדן הוא רק בחינת זיו והארה בלבד. לכן "יפה שעה אחת כו'" — שעה אחת של המעשה עצמו, בלי תענוג וכלי שכל — עדיפה "מכל חיי העוה"ב", שהרי "סוף מעשה במחשבה תחלה".

וזהו גם כן ענין משנה וברייתא שהמשנה הוא כלל כמו ד' ציצית מעכבות וכן סוכה שהיא גבוהה כו'. זהו גם ענינם של המשנה והברייתא: המשנה היא כלל, כגון "די ציצית מעכבות" [זו את זו], וכן "סוכה שהיא גבוהה כו'".

5 ויש למצוא טעם לזה כענין תכלת דומה לים כו' וגבי סוכה יש טעם למען ידעו דורותיכם עד כ' אמה כו'.

ואפשר למצוא לכך טעם, כמו בענין "תכלת [כחול] דומה לים" וכו'; ובסוכה יש טעם: "למען ידעו דורותיכם" — עד עשרים אמה וכו'.

אבל הברייתא הוא פרט לבאר המשנה בכל דקדוקים ופרטים כמו סוכת גנב"ך ורקב"ש שאין טעם לדבר ונראה בחוש שהוא למעלה מהשכל והטעם וזהו אין בכלל

אלא שהברייתא מפרטת ומבארת את המשנה על כל דקדוקיה ופרטיה, כגון סוכת גנב"ך ורקב"ש, שאין להן טעם, וברור בחוש שהן למעלה מן השכל והטעם. וזהו [הפירוש של] "אין בכלל

אלא מה שבפרט שאין במשנה בכלל יותר מבפרט הברייתא ומה שלא נתגלה טעמה הוא יותר גבוה כי טעמי המצות לא נתגלו ולע"ל [ולעתיד לבוא] אי"ה [אם ירצה השם] יתגלו

אלא מה שבפרט: המשנה, ככלל, אינה כוללת יותר ממה שנאמר בפרט שבברייתא. ומה שטעמו לא התגלה נעלה יותר, כי טעמי המצוות לא התגלו, ולעתיד לבוא, אם ירצה ה', יתגלו.

וזהו ר"ש [רבי שמעון] דריש טעמי דקראי שדרש שמה שנאמר בפסוק טעם של דבר לא זהו עיקר רק שיש טעם בזה גבוה יותר למעלה מהטעם.

וזהו [ההסבר לכך ש] רבי שמעון דורש את טעמי הפסוקים: הוא דורש "דריש טעמי דקראי", וכשפסוק מציין טעם לדבר, אין זה עיקר העניין; יש לכך טעם נעלה יותר, למעלה מן הטעם הגלוי.

נמצא שבמצוה שאין משיג בה טעם הוא יותר גבוה ומה שמשיג טעם ותענוג הוא רק בחינת אחוריים ולא

נמצא שמצוה שאין מבינים את טעמה נעלית יותר, ואילו מה שמשיגים באמצעות השכל והתענוג אינו אלא בחינת "אחוריים", ולא...

כמו שסוברים העולם שהעיקר הוא הלב שמשיג תענוג ועובד בהתלהבות ואינו כן האמת רק עיקר הוא המעשה בלי תענוג והלב אינו כ"א סיוע בחינת גדפין.

כפי שסוברים בעולם, שהעיקר הוא הלב, שמשיג תענוג ועובד בהתלהבות. אין זו האמת; העיקר הוא המעשה, גם בלי תענוג, והלב אינו אלא סיוע, בבחינת "גדפין" — כנפיים.

6 והנה משנה נקרא עיר וברייטא בחי' שדה לשון בר חוץ לעיר ולכאורה העיר הוא עיקר שדרים בה בני"א [בני אדם]. אך נראה מי הוא מחיה אותם.

והנה, המשנה נקראת "עיר", והברייטא היא בחינת "שדה", מלשון "בר" — מחוץ לעיר. ולכאורה, העיר היא העיקר, שכן בני אדם גרים בה. אך נראה מי מחיה אותם:

השדה שחוץ לעיר שמביאים משם התבואה. כך הוא הברייטא מחיה המשנה ומבארת ההלכה יותר בפרט היאך לעשות כי התנאים מבלי עולם שמורים מתוך המשנה.

השדה שמחוץ לעיר, שממנו מביאים את התבואה. כך גם הברייטא מחיה את המשנה ומבארת את ההלכה בפירוט רב יותר, כיצד יש לנהוג; שכן "התנאים מבלי עולם", משום שהם מורים הלכה מתוך המשנה.

וזהו ויצא יצחק לשוח בשדה הוא לשון דבור ושיחה ולי' [ולשון] שחייה למטה מלשון ושח רום אנשים וזהו [הפירוש של] "ויצא יצחק לשוח בשדה": "לשוח" הוא לשון דיבור ושיחה, וגם לשון של התכופות כלפי מטה, מלשון "ושח רום אנשים",

וכן כאשר יפרש השוחה לשחות (בישעיה כ"ה) (ועמ"ש בזה ע"פ תבנה ותכונן עיר סיחון כו' ע"ש) בשדה הוא בר. ולפנות ערב לפנות הערב והחשך.

וכן [נאמר על] "כאשר יפרש השוחה לשחות" (ישעיהו כ"ה), וראה מה שנתבאר בזה על הפסוק "תבנה ותכונן עיר סיחון כו"; עיין שם. "בשדה" — זהו "בר". ו"לפנות ערב" פירושו לפנות את הערב ואת החושך.

דהנה התורה נשתלשלה בחשך כמאמר במחשכים הושיבני זה תלמוד בבלי שנשתלשל למטה אפי' [אפילו] בשקר ולמה הוא כך כדי לפנות הערב והחשך ויהי אור

שהרי התורה השתלשלה אל תוך החושך, כמאמר "במחשכים הושיבני זה תלמוד בבלי", כלומר תלמוד בבלי, שהשתלשל למטה, אפילו אל תוך השקר. ולמה כך? כדי לפנות את הערב ואת החושך, "ויהי אור",

כמאמר לעת ערב יהיה אור כמשל מי שרוצה לפנות איזה דבר צריך הוא לכנס בתוכו [בתוכה] כדי לפנותה אבל לא שישאר בתוכה.

כמאמר "לעת ערב יהיה אור". הדבר דומה למי שרוצה לפנות דבר מה: עליו להיכנס לתוכו כדי לפנות אותו, אך לא להישאר בתוכו.

גם מה שנשתלשלה התורה ונתלכשה בחשך טענות שקר הוא כדי לפנות החשך לאהפכא חשוכא לנהורא

כך גם העובדה שהתורה השתלשלה והתלכשה בחושך, בטענות שקר, נועדה לפנות את החושך ולהפוך אותו לאור.

וכן העסק בתורה לדחות החשך והקושיות המסתיר על השכלת הדין האמת לאמתו ולמצא האמת גילוי רצון עליון ב"ה וכמ"ש ע"פ והמשכילים יזהירו וגו' ע"ש:

וכך גם העיסוק בתורה נועד לדחות את החושך ואת הקושיות המסתירות את הבנת הדין לאמתו, ולמצוא את האמת — גילוי רצון העליון, ברוך הוא; וכמו שנתבאר על [הפסוק] "והמשכילים יזהירו וגו'", עיין שם.

7 וזהו ויצא יצחק לשוח. כי כדי לפנות הערב והחשך ולתקנו הוא ע"י יצחק שהוא בחי' פחד ויראת ה' וכמאמר אם אין יראה אין חכמה כו'.

וזוהי [המשמעות של] "ויצא יצחק לשוח". סילוק הערב והחושך ותיקונו נעשים באמצעות יצחק, שהוא בחינת פחד (Pachad) ויראת ה'; וכמאמר: "אם אין יראה אין חכמה" וכו'.

(וע' בזהר בראשית ד' כ"א סע"א [סוף עמוד א]). וזהו האומר אין לי אלא תורה אפי' [אפילו] תורה אין לו ונשאר בחשך

(ועיינו בזהר, בראשית, דף כ"א ע"א בסופו). וזוהי [המשמעות של] "האומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לו", והוא נשאר בחושך.

אבל באמת כתיב ישת חשך סתרו שאף שהוא חשך מ"מ הוא סתרו וזהו לפנות הערב והחשך ולעת
ערב יהי אור

אבל באמת כתוב: "ישת חשך סתרו" — אף שזהו חושך, בכל זאת זהו מקום הסתר שלו. וזהו סילוק הערב והחושך,
ו"לעת ערב יהי אור".

והיינו ליבון הלכתא וגם זה פי' ברכו בתורה. (ועמ"ש ע"פ קול דודי וע"פ ששים המה מלכות):
כלומר, ליבון הלכתא (libun hilchesa), וגם זהו פירוש "ברכו בתורה". (ועיינו במה שנתבאר על "קול דודי" ועל
"ששים המה מלכות").

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/> ואת [likuteitorah.com](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com) בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). להמלצה וללמוד, וברכות הרבי: [/likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha](https://www.likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha) (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיום חגיגי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל-Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com)

מתוך [/likuteitorah.com/he/torah-ohr/chayei-sarah/4/](https://www.likuteitorah.com/he/torah-ohr/chayei-sarah/4/)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק